FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 151

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, AUGUST 9, 1966

STEV. LXIV — VOL. LXIV

Rev. Richard Rogan
St. Cyril Church
62 St. Mark's Place
New York, N.Y. 10003
10-18-

Zasebna letala se množe, zračni promet narašča

CLEVELAND, O. — So že za nami časi, ko so bila zasebna letala samo za športnike in bogataše. Danes mislijo nanje dejansko že vsi stanovi, tudi dobro plačani uradniki, delavci in farmarji. O tem priča obisk letalskih tečajev na strokovnih šolah. Tečaji trajajo ob celodnevnem pouku in vežbanju 2-4 mesece, stroški zanje pa znašajo najmanj 5 - 600 dolarjev. Kandidatov za pouk je toliko, da velikokrat vsi ne morejo priti takoj na vrsto pri vpisovanju.

Temu primerno raste tudi hitro število registriranih zasebnih letal. V državi Kalifornija jih je že nad 13,000, v naši državi pa 4,126. Največ jih seveda odpade na okraj Cuyahoga. Dobro so naravno zaposlene tudi agencije, ki prodajajo zasebna letala, ki se z njihovo proizvodnjo peča že cela vrsta letalskih tovarn. Cene za zasebna letala — običajno eno- ali dvomotorna — so različne, se gibljejo od $7,000 navzgor.

Tega napredka se veselimo vsi, razen FAA (Federalne letalske agencije), ki mora skrbeti za red v letalskem prometu. Skušnja jo uči, da se pilotje na zasebnih letalih velikokrat neradi držijo discipline. Zato je uvedla zelo stroge izpite za pilotska dovoljenja. Upa, da bo to rešeto mnogo pripomoglo k varnosti zračnega prometa.

Afriške države našle novo kost: Jugozahodno Afriko

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Bivša Zveza narodov je po prvi svetovni vojni dala mandat nad nekdanjo nemško kolonijo Jugovzhodna Afrika britanskemu dominijonu Južna Afrika. Sedanji južno-afriški režim izvaja naravno temeljito segregacijo v nekdanji nemški koloniji, radi česar se razburjajo vse afriške države. Hotele so najprej doseči preko Mednarodnega sodišča v Haagu sklep, da naj ZN odločajo o njej. Ta načrt jim je spodletel. Zato imajo sedaj novega: Združeni narodi naj sklenejo, da je Južni Afriki potekel mandat nad jugovzhodno Afriko in da ima sedaj generalna skupščina ZN pravico do odločanja o usodi tega mandatnega ozemlja.

Tak predlog je vložilo 36 afriških držav pri generalnemu tajniku ZN Tantu. Predlog bo vključen v dnevni red prihodnjega zasedanja ZN. Bo gotovo to postal najbolj sporna točka na jesenskem zasedanju. Za Anglijo in našo deželo bo pa tudi najkočljivejši. Tako Amerika kot Anglija sta namreč investirali v zadnjih 45 letih dosti kapitala v jugozahodno Afriko in ne bi radi videli, da bi te investicije prišle pod kontrolo režimov, ki niso ravno vneti za spoštovanje pogodb in pridobljenih pravic.

— Kanadski zlati rudniki zaposlujejo okoli 10,000 delavcev.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno z možnostjo neviht. Najvišja temperatura 80. Proti večeru hladnejše. Jutri najvišja temperatura okoli 75.

Novi grobovi

Donald A. Papesh

Včeraj je nenadno umrl v Euclid Glenville bolnici 21 let stari Donald A. Papesh z 19681 Tyronne Avenue, sin pok. Edwarda in Antoinette, roj. Zorko, brat Ronalda in Dennisa, vnuk Antona Zorko in Jennie Papesh, stric Ronalda Papesh Jr. Zaposlen je bil pri Parker Hanafin Co. Graduiral je l. 1963 na Euclid Highschool. Bil je član Društva Lunder Adamic št. 28 SNPJ. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 9.15 v cerkev sv. Križa ob desetih, nato na Kalvarijo.

Tito lovi male ribe

BEOGRAD, SFRJ. — Titovsko časopisje je začelo naenkrat pisati obširno, kaj vse je uganjala policija v nekaterih mestih v Vojvodini in v Srbiji. Policijski uradniki so imeli navado, da so kradli in ropali ob vsaki dani priliki. Dajali so se podkupovati, iskali privilegije, kjer so le mogli. Kar je bilo "višjih", so pa rabili obsojene zapornike, da so pomagali pri postavljanju njihovih novih vil. Vtikali so se tudi v gospodarstvo in postavljali "svoje ljudi" na čelo donosnih podjetij. Od tam so jim zato dotekale razne dobrote, ki jih nihče drugi ni bil deležen. Seveda so se pečali tudi z nedovoljeno trgovino na debelo. Kupovali in prodajali so pod čudnimi okoliščinami hiše, stavbeni material, parcele. Kdor se je pri takem delu utrudil, je šel na bolniški dopust, ki je v enem slučaju trajal dve leti ob prejemanju polne plače.

Časopisje je uradno zvedelo o vsem tem šele sedaj, vedeli so pa to že davno vsi odgovorni titovci, pa tudi "ljudske množice", ki se sedaj smejejo časopisnim poročevalcem, češ kaj pišejo o stvareh, ki so znane že dolga leta.

Zahodna in Vzhodna Malezija

KUALA LUMPUR, Mal. — Vlada je objavila, da se imenujeta nekdanji britski koloniji na Borneu Saravak in Sabah Vzhodna Malezija, med tem ko se imenuje Malaja sama Zahodna Malezija.

Razgovori med Malezijo in Indonezijo se nadaljujejo in pričakujejo kljub vsem drugačnim izjavam Sukarna, da bo "oborožnega soočenja" konec v par tednih.

Zedinjena budistovska cerkev še ostane pod partizanskim vplivom

Njeno vodstvo je poslalo poseben protest zaradi "preganjanja" od vlade Kyja ZN in poslaništvom tujih držav v Saigonu.

SAIGON, Viet. — Ko se je znani menih Tri Quang umaknil iz vodstva Zedinjenje budistovske cerkve, so mnogi mislili, da bo ta verska skupnost, ki ima baje nad milijon vernikov, manj bojevita proti režimu generala Kyja. Pa je ostala tudi pod novim vodstvom meniha Thien Hoa zvesta zaveznica južnovietnamskih tovarišev. Pretekli teden je na primer razposlala ostro napisan protest proti preganjanju svojih vernikov po režimu generala Kyja na generalnega tajnika ZN Tanta, na komisijo za človeške pravice, na budiste na Ceylonu in v Tajski in na na vsa tuja poslaništva v Saigonu.

Protest trdi, da drži Kyjev režim "na tisoče budistov" v zaporih že cele mesece in da sili menihe v vojaško službo in jih pošilja na fronte. Da bi ta verska skupnost bila vsaj na videz nevtralna, pohvali tudi vse tuje dežele, ki pomagajo vietnamskemu narodu, prosi jih pa, da naj ne podpirajo več sedanje vojaške diktature.

Da je bil ta protest objavljen ravno sedaj, je razumljivo. Budistično vodstvo hoče v najkrajšem času proglasiti bojkot sedanjih južnovietnamskih volitev in mora imeti zato potreben razlog. Gornji protest ga bo osvobodil dolžnosti, da poziv na bojkot še posebej utemelji. Ni težko uganiti, da so tej taktiki botrovali vietnamski in kitajski komunisti.

Ali bodo verniki ubogali nasvet svojega vodstva, je težko reči. Nekaj pripadnikov te verske skupnosti namreč tudi kandidira in ravno te bo Kyjev režim verjetno podpiral, da kazi račune cerkvenega vodstva.

Komunistična vlada v Hanoiu ne bo namreč dovolila, da bi komisija kontrrolirala tisti del cone, ki leži severno od 17. vzporednika in pripada Severnemu Vietnamu. Kako bo saigonska vlada gledala na sklepe komisije, se pa tudi še ne ve.

Kong. R. E. Sweeney udaril po črnem vodniku

CLEVELAND, O. — Kongresnik R. E. Sweeney iz Clevelanda je Katoliškim veteranom na banketu fare sv. Cirila in Metoda v Lakewoodu govoril preteklo nedeljo tudi o boju za civilne pravice. Pri tem je zelo ostro prijel Stokleyja Carmichaela, vodnika SNCC (Student Nonviolent Coordinating Committee), ki je vrgel med črne množice geslo o "črni moči".

O njem je rekel kongresnik Sweeney, ki kandidira jeseni za glavnega državnega pravdnika v Ohiu: "Tu je oseba, ki se predstavlja za vodnika boja za civilne pravice, ki pa ni nič več kot anarhist in ekstremist, ki ... bo storil boju za civilne pravice več škode kot kdorkoli drugi, ki se je pokazal na ameriškem pozorišču v tem desetletju ..."

Demilitarizirano cono naj kontrolira laoška komisija

NEW DELHI, Ind. — Ta teden se bo sestala v Saigonu znana "laoška" komisija, ki naj nadzoruje izvrševanje znane ženevske pogodbe iz l. 1954. Komisijo sestavljajo zastopniki Indije, Kanade in Poljske.

Indija predlaga, naj bi 6 milj široka demilitarizirana cona ob 17. vzporedniku, ki deli oba Vietnama, prišla pod kontrolno komisijo, da je nekoi mogli rabiti za vojaške operacije ne severnovietnamski ne južnovietnamski komunisti. Diplomatje še ne vedo, kaj bo rekel poljski zastopnik, kanadski bo gotovo podprl indijski predlog. Pa tudi, če bi komisija prišla do soglasnega sklepa, ne bo kruha iz te moke.

Mao sprožil navdušenje za plavanje na Kitajskem

HONG KONG. — Časopisje rdeče Kitajske, ki je objavilo nedavno fotografijo glavnega načelnika Kitajske Komunistične partije Mao Tsetunga, ko je plaval po reki Jangcekiang, piše v zadnjih tednih veliko o plavanju kot sredstvu za utrditev telesa in duha.

Trdijo, da se je nekega plavalnega nastopa udeležilo okoli 15,000 plavalcev v mogočni reki, med tem ko jih je okoli 300,000 gledalo nastop z rečnih bregov.

— Srednjeameriško otočje ima okoli 15 milijonov prebivalcev.

V IMENU NOVE SVOBODE MIHAJLOV SPET V ZAPOR

V "preiskovalni zapor" so ga strpali dva dni pred napovedanim sestankom za ustanovitev konzorcija za izdajanje prvega opozicionalnega lista v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.

CLEVELAND, O. — Zadrski prof. Mihajlo Mihajlov je znan po vsem svetu zaradi svojega poročila o razmerah v Sovjetski zvezi. Na Titovo zahtevo ga je jugoslovansko sodišče prijelo in obsodilo, ker je "sramotil prijateljsko državo". Mihajlov se je pritožil in bil pod pritiskom javnega mnenja v svobodnem svetu oproščen.

Prof. M. Mihajlov se je pred par meseci odločil zaprositi s skupino prijateljev in somišljenikov oblasti za dovoljenje ustanoviti neodvisen političen list, ki bi sicer zagovarjal socializem, pa bil proti sedanjemu komunističnemu režimu. Tak list in njegovo izdajanje je v polnem soglasju z jugoslovansko ustavo. Na temelju te je Mihajlov vložil prošnjo za dovoljenje. Včeraj so ga oblasti prijele in zaprle. Objavile so, da bo tri dni v preiskovalnem zaporu, nato pa bo obtožen "širjenja laži" o Jugoslaviji.

Z zaporom so oblasti onemogočile sestanek prof. M. Mihajlova in tovarišev za ustanovitev konzorcija za izdajanje novega lista. Sestanek bi se moral vršiti od 10. do 13. avgusta.

*

Prof. Mihajlo Mihajlov se je vedel in nastopal, kot bi dejansko verjel v socialistično svobodo Titove Jugoslavije in v ustavi objavljene pravice. Napovedal je celo ustanovitev od Komunistične partije neodvisne socialistične stranke in se zavzel za javno debato o "džilasovščini". Po vsem sodeč se je zavedal tveganosti svojega dela, pa nemara le upal, da je "nova svoboda" tako trdna, da ga ne bo takoj stisnila za vrat.

Oni, ki so upali in skušali javnost svobodnega sveta prepričati, da je rdeča Jugoslavija na poti v svobodo in demokracijo zahodne vrste, imajo v Mihajlovem slučaju prepričljiv dokaz, da "razvoj v Jugoslaviji" še ni tako daleč. Jugoslovanski komunistični režim je bil in je še vedno trda diktatura, kjer poleg Komunistične partije ne sme obstojati nobena druga politična organizacija!

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Delavski tajnik W. Wirtz je izjavil, da so razgovori med Unijo letalskih mehanikov in letalskimi družbami obtičali in da trenutno ni nobenih izgledov za rešitev spora potom njih. Predstavniški dom ima pred seboj zakonski predlog, odobren v Senatu, za konec štrajka, ki je sedaj že v drugem mesecu.

WASHINGTON, D.C. — Predstavniški dom je v novi predlog za civilne pravice vstavil dopolnilo o možnosti kaznovanja onih, ki gredo iz države v državo organizirat ali sodelovat pri izgredih in nemirih.

SAIGON, J. Viet. — Na kopnem je prišlo včeraj do hudih spopadov med ameriškimi četami in rdečimi v dolini Ia Drang, kjer je četa l. konjeniške divizije utrpela v boju z rdečo premočjo "hude izgube". Rdeči so imeli v tem spopadu 175 mrtvih. Do hudega spopada je prišlo med ameriškimi marini in rdečimi na področju južno od demilitariziranega pasu.— V včerajšnjih letalskih operacijah so bila izgubljena 4 ameriška letala, 3 nad Severnim Vietnamom.

LAGOS, Nig. — Polk. Yakubu Gowon, novi vodnik Nigerije, je včeraj objavil, da bo centralna vlada postopno ukinjena in da se bo Nigerija vrnila k federativni ureditvi, kot jo je imela do preteklega maja. Država je v resni nevarnosti razpada v plemenske enote.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza je včeraj poslala na pot okoli Zemlje umetno luno Kozmos 127, ki služi v prvi vrsti "nadziranju" Sovjetski zvezi sovražnega sveta. Sateliti vrste Kozmos vrše podobno vlogo kot ameriški sateliti vrste Samos in drugi.

CAPE KENNEDY, Fla.— Danes popoldne bodo poslali proti Luni vesoljsko vozilo, ki naj bi krožilo okoli Lune in fotografiralo na njej predele, ki bi bili primerni za pristanek ameriških astronavtov. Vesoljsko vozilo bo predvidoma dosegle Luno v soboto.

Kardinal Š. Wyszynski je udaril po "zaroti" proti veri na Poljskem

LOMZA, Poli. — Štefan kardinal Wyszynski, poljski primas, je govoril tu kakim 25.000 vernikom o "zaroti" poljskega komunističnega režima proti katoliški Cerkvi in veri na Poljskem. Režim naj bi imel v načrtu vsiliti poljskemu narodu brezboštvo.

"Vse poskuse vsiliti brezboštvo našemu narodu in posebno uradno sekularizacijo s pomočjo aparata javne sile, bomo morali smatrati kot napako in dejanje nasprotno koristim našega naroda," je dejal poljski primas. Zbrana množica, ki je bila navzoča pri sv. maši in pridigi na prostem, je kardnalu Wyszynskemu navdušeno vzklikala.

Iz Clevelanda in okolice

Pogreb—

V Genevi umrli George Grabelsek, o katerega smrti smo poročali včeraj, bo počival na mrtvaškem odru v Behmovem pogrebnem zavodu v Genevi, Ohio. Čas kropljenja od 2 do 4 pop. in od 7 do 9 zvečer v torek in sredo. Pogreb bo v četrtek v cerkev Marijinega Vnebovzetja, kjer bo ob desetih dopoldne sv. maša zadušnica.

Pozdrav iz Slovenije—

Rojak Joseph Adamich pošilja svojim prijateljem in znancem pozdrave iz Postojnske jame.

Seja—

Jutri, v sredo, ob dveh popoldne ima Klub slov. upokojencev za področje Holmes Avenue sejo v prostorih Slov. doma na Holmes Avenue.

Zadušnica—

V četrtek bo v cerkvi Brezmadežnega Spočetja v Genevi, Ohio, sv. maša za pok. Mary Strojin ob 17. obletnici smrti.

Obvestilo—

Avtobus, ki bo odpeljal romarice v Lemont izpred cerkve Marije Vnebovzete, bo tam čakal v soboto, 13. avgusta, ob 4.30 zjutraj in ne ob 5.30, kot je bilo pomotoma objavljeno v farnem oznanilu.

Kipar F. Gorše bil na obisku—

Konec tedna je prišel v naše mesto za nekaj dni na obisk k prijateljem kipar g. France Gorše. Sinoči se je vrnil domov v New York.

Letalo veliko dražje

WASHINGTON, D.C. — Leta 1962 je obrambni tajnik McNamara odločil graditi letalo TFX, ki naj bi bilo z malimi razlikami primerno in uporabno tako za letalske sile kot za mornariško letalstvo. Trdil je, da bo tako mogoče prihraniti na dolgo roko več sto milijonov dolarjev. Vojna mornarica se je tej odločitvi upirala še kasneje, češ da letalo le ni primerno za njene potrebe, ker da je pretežko za letalonosilke.

Potrebne so bile prenekatere spremembe in to je letalo, ki je sedaj dobilo ime F-111, veliko podražilo. Po prvotni oceni in načrtu bi stalo vsako letalo povprečno 2.9 milijonov, če bi bilo skupno naročenih 1,700. Po novih računih bo ostalo izpopolnjeno letalo F-111-A za letalske sile povprečno 5 milijonov dolarjev, F-111-B za vojno mornarico na celo 8 milijonov. Stroški so se torej v kratki dobi 4 let dvignili za 160%.

Šejk, ki je hranil 30 milijonov pod posteljo, odstavljen

KUVAJT. — Šakbut, šejk Abu Dabi, malega ozemlja ob Perzijskem zalivu, ki skriva velika ležišča petroleja pod svojo površino, je bil odstavljen v "interesu države", ker ni hotel vložiti državnih dohodkov od izkoriščanja petroleja, preko 30 milijonov dolarjev letno, v splošno korist, ampak jih je enostavno "hranil" pod svojo posteljo.

Njegovo mesto je prevzel njegov brat Zaid v imenu cele šejkove rodbine, s katero ni maral ta deliti bogastva. Odstavljeni šejk se je zatekel na otočje Bahrein, od tam pa bo odšel verjetno v "izgnanstvo" v Indijo ali južno Francijo, kjer mu seveda ne bo prav nič manjkalo.

Moskva ostala brez napovedane petletke

MOSKVA, ZSSR. — Kremlj je novo petletko napovedoval že par let. Pri tem je stalno poudarjal, da bo bolj stvarna kot tista, ki jo je rodil režim bivšega predsednika Hruščeva. Načrt za novo petletko so na dolgo in široko obravnavali tudi na zadnjem pomladanskem strankinem kongresu. Sporazumeli so se v vsem, samo v dveh točkah ne. Kakšen naj bo sistem cen? Kdo naj gospodari v podjetjih, ali državni birokratje ali ravnatelji? Na kongresu so sklenili, da bodo našli za obe vprašanji primerna odgovora do parlamentarnega zasedanja.

Tako je tudi vse kazalo. Na dnevni red je bilo postavljeno tudi glasovanje o novi petletki. Pa se je oglasil k besedi ministrski predsednik Kosygin in prosil parlament, na glasovanje odloži, ker režim še ne ve, kako naj organizira cene in kdo naj bo dejanski gospodar v podjetjih. Kosyginu je treba priznati pogum, da ni nič zakrival težav, ki jih ima režim z obema vprašanjima.

Težava s cenami je tale: Cene lahko določa trg, kot je to pri nas. Cene so pri nas odvisne od producentov in konsumentov. Ako jih konsumentje nočejo plačevati, se morajo producentje umakniti s trga. Malo jim pomagajo vse kalkulacije. Na Ruskem je to drugače. Tam vlada odreja cene. Zadnjič jih je na primer odredila l. 1955. torej pred 11 leti. Seveda so te cene že vse prišle iz tira. Zato je sedanji režim moral nekaj cen popraviti že tekom zadnjih par let. Prišel je pa do spoznanja, da računanja cen ne sme prepustiti samo birokratom v federalni vladi, da morajo pri tem imeti nekaj besede tudi producentje, posebno v industriji. Če se to zgodi, pa ne more nobena centrala več odrejati cen za vso Rusijo, ta posel mora preiti na trg, na ponudbo in povpraševanje. Kako pa iztrgati cene iz rok birokratov in jih prepustiti vplivu konsumentov in producentov, to je pa tako trd oreh, da ga režim ni mogel razgrizti v mesecih po kongresu.

V istem precepu je režim glede vprašanja, kdo naj gospodari v podjetjih, birokratje in načrtniki v centralnih ministrstvih ali voditelji proizvodnje? Načelno so si člani politbiroja na jasnem: proizvodnjo naj vodijo voditelji podjetij. S tem pa se ne strinja vsa moskovska birokracija, ki je močnejša od politbiroja, kadar je treba koj sabotirati ali bojkotirati. Režim je na strani ravnateljev v podjetjih, stari sistem državnih cen pa branijo okoreneli strokovnjaki v preštevilnih ministrstvih.

Lepo je bilo od tovariša Kosygina, da je vse to lepo priznal in raztolmačil. Ni pa bilo lepo od parlamenta, da je vse to poslušal, rekel pa ničesar. Sklenil je samo, da bo novo petletko odobril pozneje, ko bo vlada na čistem, kaj naj predlaga. Tako bo Rusija brez nove petletke še takrat, ko bo tovariš Hruščev praznoval dvoletnico svojega nepričakovanega pokoja, kar ruskim komunističnim gospodarskim strokovnjakom ni ravno v veliko čast.

Kosygin je porabil priliko, da je znova potrdil, da vlada ne bo spremenila smeri v svoji gospodarski politiki, kar je očitno ciljalo na birokrate in jih opozorilo, naj odnehajo, drugače se jim bo slabo godilo.

Verjetno je torej, da se bo ruski parlament letos sestal še enkrat, da v par urah odobri novo petletko, ki je sad večletnega dela v federalni administraciji.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Manager and Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year
Second Class postage paid at Cleveland, Ohio
63 No. 151 Tues., Aug. 9, 1966

Tito obnavlja stranko

Ko smo začetkom junija pisali, da bo Tito koncem meseca povabil tovariše na duhovne vaje, nismo mislili, da bo na ta program obesil tudi čistko v stranki. Čistka je bila gotovo potrebna. Kaj pa naj Tito počne s takimi tovariši, ki ne verujejo v reformo, družabno in gospodarsko? Ako jih še drži v stranki in celo na vodilnih položajih, ali ne bodo na tihem sabotirali in bojkotirali dela na reformi? Čistka je pa tudi hitro dobila pečat senzacije. Ves svet se je zanimal zanjo, ni ga motilo, da so bila poročila o njej zelo skopa in bolj prirejena titovskim političnim potrebam, kot pa prilagojena resnici in stvarnosti.

Vse to je točko dnevnega reda, ki naj obravnava obnovo stranke, potisnilo v ozadje. Zanjo se v začetku ni zmenil skoraj nihče. Saj je bila tudi skromno opisana. Glavni odbor ZKJ naj izbere posebno komisijo "za razvoj in reorganizacijo Zveze komunistov Jugoslavije". Delovnega programa komisiji ni predpisal, zato si ga je morala na prvi seji 16. julija postaviti sama. Takrat šele smo opazili, da je Tito poslal v komisijo vse, kar nekaj pomeni v komunistični ideologiji. Njen predsednik je pa postal tovariš Mijalko Todorovič, ki je v stranki postal Rankovičev naslednik na vseh vidnih položajih. Todorovič je tudi opisal potrebo po obnovi in s tem priznal, v kako hudi krizi se stranka že sedaj nahaja.

Todorovič je rekel kar naravnost, "da se mora stranka tudi sama reformirati, ako hoče voditi reformo družbe — voditi jo pa mora, kajti brez vodstva stranke bo reforma spodletela." Komisija mora zato obravnavati temeljna vprašanja o mestu, vlogi in naravi ZKJ". Vseobsegajoča in temeljna reforma stranke je neobhodno potrebna, "kajti ZKJ v zadnjih letih zaostaja za splošnim razvojem družbe, zlasti s stališča svoje vodilne vloge". To se pravi, stranka je postala tako trhla, da ni dobra več za komunistično diktaturo. Za reformo stranke je pa treba najpreje izvesti reformo v glavnem in izvršilnem odboru. Zveza komunistov namreč "v zadnjem času marsikje zaostaja in s tem zavira razvoj, ki se zanj sama zavzema". "Zveza bi se pa morala uveljaviti kot neizčrpni vir novih in svežih idej, kar pa danes ni." Tako hudo ni do sedaj obsodil stranke niti Tito.

Komisija si je potem zastavila načrt dela. Ker je dela preveč za skupno obravnavanje, naj se pečajo z njim podkomisije, ki naj jih bo 5. Obravnavajo naj vlogo in položaj ZK, strankine odnose do oblasti, teorije partije, idejno enotnost komunistov, pogoje za članstvo, stike s kulturnimi in prosvetnimi krogi, odnose do mladine, Socijalistične zveze, sindikatov in ostalih stebrov komunistične diktature. To je samo nekaj najvažnejših točk v programu, ki si ga je komisija postavila. Tako obširen program bi pri normalnih razmerah mogel do dna obravnavati samo dobro pripravljen kongres.

Komisija mora torej iskati nove temelje za Zvezo komunistov Jugoslavije in napraviti načrt za stavbo, ki bi stala na njih. Ne bo pa mogla iti na počitnice. Pripraviti mora do oktobra vsaj "načrt za osnovno usmeritev stranke", takrat bo namreč zopet sklicana seja centralnega komiteta, ki bo odločil, ali naj stranka skliče prav kmalu nov izredni kongres ali ne.

Ne moremo se spuščati v podrobnosti novega položaja jugoslovanske komunistične stranke. Opozorili bi radi samo na nekaj dejstev.

Komisijo lahko smatramo kot spomenik na grobu dosedanje partije. Saj vse, kar je komisija sklenila in govorila, potrjuje polomijo jugoslovanskega komunizma. Kar je ostalo od njega, je le še nasilje, ki ga izvaja policija, po potrebi bi ga pa tudi vojaščina.

Pokopano je torej res ogromno delo, ki ga je partija napravila l. 1963 s pripravami na novo ustavo, leto pozneje s pripravami na osmi strankin kongres, lani pa s pripravami na gospodarsko reformo. Vse to se je podrlo, titovci morajo začeti znova, toda kaj? Ali morejo res upati, da bo komisija opravila v nekaj tednih delo, ki so preje potrebovali zanj dolgo vrsto let? In komisija si pri tem še domišlja — vsaj za javnost —, da bo lahko pritegnila k debatiranju in premišljevanju vse, kar v Jugoslaviji še zna kaj misliti in ga je tudi volja, da misli. Mislimo, da si je komisija postavila previsok cilj. Pri najboljši volji in najboljših sposobnostih ga ne bo mogla doseči. Kriza v stranki bo pa šla svojo pot, dokler ne bo rodila novih senzacij.

Sam obstoj komisije je pa tudi dokaz, da nevarnost za gospodarske reforme tiči drugje, kot jo režim išče. Ne tiči samo v pomanjkanju zdravih gospodarskih načrtov in v pomanjkanju kapitala, tiči v pomanjkanju duhovne pripravljenosti delovnih množic in komunistov samih na žrtve, ki jih reforma, ki je pravzaprav sanacija, zahteva od vsakega posameznika. Dokler take pripravljenosti manjka, ne pomagajo nobeni načrti, nobeni zakoni, nobeni sklepi, nobene resolucije, nobeni proglasi, nobeni pozivi. Komunisti se pač obešajo na vse te kljuke, ker si drugače pomagati ne morejo.

Med vojno so komunisti trapali ljudi vsaj v Sloveniji z geslom "žrtve morajo biti". V imenu tega gesla so opravičevali vse svoje hudobije in grdobije. Danes bi jim bilo to geslo še bolj potrebno kot takrat. Pa so ga takrat spravili ob veljavo, danes se jim pa to otepa. Tudi usoda ima v rokah palico z dvema koncema. Pred 25-20 leti jim je bila usoda naklonjena, tepla je po njihovih nasprotnikih. Danes je pa ravno narobe: drugi konec palice je začel padati po njihovih hrbtih. In pri tem se niti ne morejo izgovarjati in tolažiti, da tega niso zaslužili!

BESEDA IZ NARODA

Slovenski fant, ameriški marin o Vietnamu

Cleveland, O. — Ko sem pretekli teden zvedel, da se je Mejačev Stane vrnil iz Vietnama, kjer je bil eno leto z marini 3. divizije na področju Da Nanga. sem se naglo odločil, da ga grem pozdravit in se malo pogovorit z njim o tem, kako je bilo v Vietnamu. Prijazno smo se pozdravili pred lepim Mejačevim domom na Arcade Avenue z g. Jakom, njegovo ženo ter z njunimi otroci, med katerimi je bila tudi ga. Zdenka, poročena z g. Ivanom Zakrajškom.

Bil je lep večer in vsi so bili polni razigranega veselja in življenja. Zdelo se mi je kot včasih v kakem trdnem, ponosnem slovenskem domu onstran morja.

Saigon moderno mesto — dežela zaostala

Korporal Stane je pripovedoval o Okinavi in Japonski, kjer je življenje lepo in urejeno, da bi človek najrajše tam ostal. Posebno poln hvale je bil o Japonski, ki je ne le urejena in skrbno obdelana, ampak tudi lepa dežela. Nato smo se lotili Vietnama. Saigon je lepo in moderno mesto, skoraj kot so naša, le morda kakih 20 let za nami v pogledu udobnosti in modernih naprav v domovih in izven njih. On je bil večji del leta, ki ga je preživel v Vietnamu kot ameriški marin, na področju Da Nanga, mesta z okoli 100,000 prebivalci. To mesto je sorazmerno zaostalo v primeri s Saigonom. Elektriko ima v svojih domovih komaj par sto družin, tudi sanitarne naprave in drugo je daleč od tega, kar smatramo v naši deželi za skrajno nujnost. Domačini imajo seveda o tem precej druge pojme in tudi čisto drugačne potrebe. Življenje jim poteka skromno in preprosto, v kolikor niso vmešani v "črni trg", ki je prinesel med ljudi novo blago in nov zaslužek. Na tem trgu se dobi vse domače in ameriško blago, ki ga v rednih trgovinah ni.

Francoske sestre imajo v Da Nangu sirotišnico s preko tisoč otroci brez staršev. S. Marie, ki govori lepo angleščino, četudi je Francozinja, pravi, da zavod še ni nikdar tako dobro uspeval kot sedaj, odkar je v mestu ameriška vojska. Ta podpira na vse načine sirotišnico in njeno delo. Tja pošiljajo ostanke hrane, pa tudi pomije, s katerimi krmijo prašiče in drugo živino. Sirotišnica ima namreč svoje lastno gospodarstvo in goji sama precej živine, da se lažje vzdržuje in da lažje prehranjuje vedno rastoče število sirot. Poleg te sirotišnice, ki jo vodi s. Marie, je še druga, kjer imajo pa predvsem dojenčke in otroke brez staršev do starosti največ treh let. Tudi ta zavod dobiva vse mogoče od ameriških oboroženih sil redno in ob posebnih priložnostih. Med vojaki so večkrat nabirke za te sirote.

Ljudje se nimajo za kaj boriti!

Življenje domačinov je trdo, zato so trdoživi, vztrajni in odporni. Ko je marin Stane stal na straži pri vratih v taborišče, je stara domačinka nesla velik povezek umazane obleke in perila. Ko ga je preložila, se ji je Stane ponudil, da ji pomaga. "Komaj sem dvignil," je dejal mladi rojak, ki zgleda trden in močan, četudi je vitek. Starka je breme naložila brez težav in ga nesla, kot ne bi bilo nič. Tam se že od mladosti navajajo na nošenje težkih bremen. Otrok, ki še ni dopolnil 10 let, nese brez težave 50 funtov, odrasli pa seveda večkrat po toliko. Bremena nosijo privezana na oba konca precej dolgega droga, ki si ga naložе na rame ali pleča.

Ljudje so po svoje spretni in bistri, četudi jih zna med domačini brati in pisati komaj kakih 10 odstotkov. Ker so bili dolgo pod tujo oblastjo, pod francosko samo blizu sto let, nimajo smisla za svobodo, kot si jo predstavljamo mi. Njihovo življenje je na splošno tako siromašno, da imajo komaj kaj izgubiti; zato se tudi nimajo večinoma za kaj boriti, za kaj tvegati svoje življenje, razen za svoji goli obstanek in preživitev. Če pride naselje pod oblast rdečih partizanov, se domačini klonijo in store, kar morajo, da si le ohranili življenje. Če pridejo v vas vladne čete, store prav tako. Večina se za vojskovanje in njegove cilje komaj meni, gleda le na svoj osebni položaj, na to, kako ohraniti življenje in iz nastalega položaja izviti za sebe, kar se da.

Amerikanci se trudijo za naklonjenost domačinov

Kot v Da Nangu se trudijo ameriške oborožene sile tudi drugod za naklonjenost domačinov. Ti so do skrajnosti oprezni in previdni. Prvi se pojavijo iz skrivališč in vasi obdajajoče džungle otroci, za njimi previdno oprezujoč na vse strani za morebitno nevarnostjo ženske. Moški pridejo zadnji, če sploh pridejo.

Če je naselje v področju, ki ga hočejo ameriške čete čuvati, slede vojakom takoj zdravniki in zdravstveno osobje. To pregleda otroke in skuša pomagati v pogledu zdravja vsem in vsakemu, ki se oglasi. Naslednja naloga je postaviti šolo in zbirati otroke. Te naloge vrše posebne skupine domačinov, ki so nalašč za to izvežbane. Amerikanci pomagajo, kolikor in kjer le morejo. Med otroke in odrasle dele vojaki svojo hrano in jim tudi sicer nudijo, kar le morejo.

Vse to največkrat še ne pridobi naklonjenosti domačinov, ne otrok, še manj seveda odraslih. Otroci se trdo drže naročil svojih staršev. Tako je neko dekletce prodajalo vztrajno skozi dva tedna ameriškim vojakom Coca-Colo in drugo pijačo, pri tem pa nosilo navezano okoli gornjega dela telesca razstrelivo. To je ob eksploziji raztrgalo malo deklico ter pokončalo in ranilo večje število ljudi okoli njega. Dekletce je nemara vedelo, kaj se bo zgodilo z njim, pa je vendar izvršilo, kar mu je bilo naročeno. Takih slučajev je več in ameriški vojaki morajo biti skrajno previdni v svojem občevanju in vseh stikih z domačini, pa naj ti na zunaj tudi izgledajo prijazni. Dogodi se, da v pijačo, ki jo prodajajo ameriškim vojakom, nasujejo prav drobno zdrobljenega stekla ali kaj drugega, kar jim povzroča bolečino.

V džungli nevarnost na vseh straneh

Vojaki imajo posebno opremo za pohode v džunglo, kjer se skrivajo rdeči. Ta oprema je dosti ohlapnejša in bolj zračna, da se vojak hitrejše posuši, ko mora neštetokrat za sovražnikom skozi močvirje in preko voda. Na takem pohodu je treba biti zelo čuječ, ker v džungli je mogoče videti komaj kak čevelj daleč. Vojaki bolj poslušajo, kot gledajo, pri tem morajo vedno paziti na razne pasti, "volčje jame" in druge nevarnosti, ki jih pripravljajo rdeči uspešno in spretno s v o j i m sovražnikom. Gverilsko vojskovanje je težavno zaradi tega, ker človek nikdar ne ve, kje in kdo je njegov sovražnik. Pri tem načinu vojskovanja ni front in bojišče je povsod. Rdeči pošiljajo svoje ljudi v vladne enote na vežbanje, od koder potem zbežе z orožjem vred, ko se jim ponudi priložnost. Te vrste pobegi so še vedno številni, je vedel povedati Stane.

Rdečih malo, strah drži ljudi na njih strani

Stavil sem mu vprašanje, kaj misli, koliko ljudi podpira rdeče (Viet Kong) in mu pri tem omenil stališča, ki jih v tem pogledu zavzemajo v naši deželi nasprotniki vojskovanja in vlada. Dejal je, da ima vlada prav, ko trdi, da rdečih ni več kot 5 do 6% celotnega prebivalstva. Res je pa, da drže na svoji strani veliko ljudi s strahom. Kogarkoli od domačinov imajo le malo na sumu, da misli preiti na stran vlade, ga neusmiljeno umore v svarilo ostalim. Dogodilo se je, da so v vasi, kamor so prišli ameriški vojaki, dobili po več desetin trupel domačinov z odsekanimi glavami.

Rdeči so pobili vse, ki bi mogli postati vodniki odpora proti njim. Tako po večini vaseh ni nikogar, ki bi prevzel vodstvo. Amerikanci se zanašajo na otroke, ki jih hočejo v šolah izobraziti in jim pokazati možnosti napredka, boljšega življenja, za katerega se izplača truditi in tudi kaj tvegati. Od starejšega rodu ne pričakujejo veliko, njegovo nezaupanje do vseh tujcev je skoraj nepremagljivo, njegovo zaupanje tolikokrat razočarano, da enostavno ne verjame nikomur več.

Stane je dejal, da se rdeči bore zagrizeno in da se le redki puste živi ujeti. Oprema rdečih gverilcev je na splošno enostavna. Oblečeni so v črne hlače in jopiče, na nogah pa imajo največkrat nekake sandale, narejene iz gumijastih avtomobilskih plaščev (tires). Oboroženi so z vseh vrst puškami, s seboj pa imajo zelo malo streliva. Včasih le po par patronov. Za hrano nosijo s seboj vrečico riža.

Ameriške čete so opremljene posebno za bojevanje v džunglah in so na splošno dobro oskrbovane z vsem potrebnim.

Ameriški vojaki vedo, za kaj so v Vietnamu

Stane pravi, da se velika večina zaveda, da je ameriški nastop v Vietnamu potreben. Nekateri so tam enostavno zato, ker je tako "odredil predsednik", drugi pa vedo, za kaj gre. Vojskovanje je naporno in nevarno in oni, ki so se prostovoljno javili v Vietnam, se naglo ohlade, pa vztrajajo, ker nimajo druge izbire. Nekdo mu je rekel: Rajše ostanem tu jaz, kot pa da bi moral sem čez nekaj let moj brat! Odnosi med vojaki in častniki so tovariški, ker skupna nevarnost ljudi nujno zbliža in poveže.

Rdeči v Vietnamu so organizirani točno tako, kot so bili v Sloveniji v času revolucije, drže se vseh istih pravil in taktike. Boj proti njim je dosti težji, ker je ozemlje pokrito povsod ali z visoko "slonovo travo" ali pa z džuglo v taki meri, da je pregled nemogoč in sta si sovražnika lahko oddaljena le nekaj čevljev, pa ne vesta drug za drugega. Domačini, ki v podrobnostih poznajo ozemlje, imajo seveda pri takem vojskovanju veliko prednost.

Prijazni Stane je povedal še veliko zanimivega, pa žal tu ni prostora, da bi vse zapisal. Ko sva se pogovorila, sem mu segel v roke in mu želel prijeten dopust in zdravo vrnitev iz marinskega oporišča Le Jeune, S.C., kamor pojde v nekaj tednih odslužit še zadnje leto svojega štiriletnega vojaškega roka. Tam upa, da bo več igral pri godbi, katere član je, kot pa stal na straži in nosil puško.

Mrak je že zakril obrise sosednjih hiš in večerni hlad je pritisnil, ko sem se poslovil od prijaznih Mejačevih in se jim zahvalil za gostoljuben sprejem.

Vili

Naznanilo romaricam Zveze oltarnih društev za soboto, 13. avgusta

CLEVELAND, O, — Prosim, da bi vse romarice, katere gredo z Zvezo oltarnih društev na Ameriške Brezje v Lemont, brale to naznanilo, si zapomnile. kdaj in kje se bodo zbrale in ob katerem času.

Romarice od Sv. Lovrenca (St. Lawrence) bodite na mestu ob 4.15 zjutraj na 80 St.

Romarice od Sv. Kristine (St. Christine) bodite na mestu ob pol petih (4.30) na 222 St. in Miller Ave. v Euclidu.

Romarice od Marije Vnebovzete (St. Mary's, Collinwood) bodite na mestu ob pol petih (4.30) na Holmes Ave. pri cerkvi.

Romarice od Sv. Vida (St. Vitus) bodite na mestu ob tri četrt na pet (4.45), na St. Clair in E. 62 St.

Vzemite s seboj, kar se rabi za eno noč prenočišča, gorak jopič itd. in ne pozabite napisati svoje ime, naslov in telefonsko številko na listek in ga prilepiti na kovček, da bo vsaka dobila svojo prtljago nazaj.

Predno gremo na pot, se naj vsaka dobro odpočije in naspi, da bo vožnja lepša in ugodnejša. Prinesite s seboj dobro razpoloženje in potrpežljivost, da bo Marija vesela našega romanja.

Na svidenje v soboto, 13. avgusta, ob določenem času— ne prepozno, ker busi nas ne bodo čakali!

Pozdrav!

Mary Marinko

Eno zadnjih naročil škofa dr. G. Rožmana

Št. Jakob v Rožu, Kor. — Prav je, da Slovenci v zamejstvu in v domovini zvedo, katero je bilo zadnje ali vsaj eno zadnjih naročil škofa Rožmana. Nekako mesec dni, preden je odšel v bolnico na usodno operacijo, je po telefonu klical Mr. Zdravka Novaka v Clevelandu. To je bilo v ponedeljek, 12. oktobra 1959, ob 17.15 zvečer. Vsebina telefonskega razgovora je bila tale:

Škof je želel, da bi se "Molitvena zveza" razširila povsod, kjer žive Slovenci po svetu. Zato je Mr. Zdravka Novaka prosil, naj prevzame organizacijo "Molitvene zveze" za Združene države (U.S.A.). Za Kanado — tako je škof rekel — bo prosil slovensko župnijo v Torontu, da uvede in razširi "Molitveno zvezo" med kanadskimi Slovenci. Škof je v nadaljnem pogovoru predlagal, naj Mr. Novak dobi še dva človeka, da bodo za Združene države imeli majhen odbor, ki bo prevzel organizacijo in delo. Vsaki družini bi poslali pismo in razložili namen in pomen "Molitvene zveze". Nato je škof dostavil: "Napisal bom več člankov v tem smislu v "Amerikanskega Slovenca", a ne pred novim letom, ker sem za letos že odposlal vse članke uredništvu. Pač pa bom napisal po novem letu. Dobil sem že podobice in molitvice od "Molitvene zveze", tako da bomo lahko takoj pričeli. V kratkem grem k zdravniku na pregled, in če bo vse v redu, odpotujem zadnji petek v oktobru v Argentino. Ko bom gotov, kako je z mojim zdravjem in potovanjem v Argentino, Vas bom poklical, da se naprej dogovoriva."

Tak je bil telefonski pogovor škofa Rožmana z Mr. Novakom.

Kolikor se spominjam, slovenska župnija Marije Pomagaj v Torontu ni dobila od škofa Rožmana nobene prošnje, da bi organizirala "Molitveno zvezo". Očividno je nagli razvoj njegove bolezni preprečil, da bi tako pismo mogel še napisati.

"Molitvena zveza", ki jo škof v telefonskem pogovoru omenja, je bila takrat že ustanovljena. Njen sedež je bil v Boliviji. Verjetno je tudi danes še tam.

Pri rokah imam tiskano prijavnico k "Molitveni zvezi". Nameni "Molitvene zveze" so na njej takole označeni:

"Ker se zavedam velike nevarnosti za obstoj naše slovenske domovine, sklenem:

1. Prizadevati si za vedno popolnejše krščansko življenje v stalni posvečujoči milosti božji.

2. Darovati svoje vsakdanje molitve, delo, žrtve in trpljenje v spravo za grehe naše domovine.

3. V ta namen darovati še posebej:

a) nedeljsko sv. mašo;

b) sv. obhajilo enkrat na teden, ali vsaj ob prvih petkih oziroma sobotah;

c) vsakdanji sv. rožni venec, po možnosti z vso družino;

č) vsak dan vsaj eno skrito žrtev ali premagovanje, zlasti v spolnjevanju stanovskih dolžnosti, na čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu za s p r e obrnjenje Rusije.

4. Vpisati se, če le mogoče, v Apostolstvo molitve.

Prijava k "Molitveni zvezi" pa se takole glasi:

Podpisani ..... Poklic .....
Naslov ..... se o b v e z u j e m spolnjevati zgoraj označeno po mojih najboljših močeh. Za Boga in Slovenijo! Kraj ..... dne ..... Podpis .....

Na drugi strani prijavnice levo zgoraj pa je tiskano: Moje pripombe in želje .....

Spodaj je naveden naslov: Center "Molitvene zveze", Fatima, Cas. 1668, Cochabamba, Bolivia.

Na desni polovici te strani pa je naslikan križ, na njem velika črka M, preko nje pa podoba s trnjem ovitega Srca, iz katerega se dviga plamen. Pod križem je napis: Molitvena zveza za slovensko domovino.

Ni mi znano, kako je danes z organizacijo "Molitvene zveze" v Združenih državah, v Kanadi in drugod po svetu.

Če ta škofova želja, ki je gotovo ena njegovih zadnjih velikih želja, še ni bila izpolnjena, bi bilo ne samo koristno, ampak naravnost potrebno, da bi jo Slovenci izpolnili, kajti slovenska domovina je sedem let po njegovi smrti molitve vsaj toliko, če ne še bolj potrebna, nego takrat, ko je o njej govoril dober mesec prej, preden je njegova križeva življenjska pot bila končana.

Dr. J. K.

Pet slovenskih monsignorjev

Dr. Janez Vodopivec, France Novak, Tone Orehar, Ignacij Kunstelj in Janez Laurih, vsi bivši člani ljubljanske škofije, absolventi semenišča in teološke fakultete v Ljubljani, vsi begunci. Razkropljeni so po svetu: v Rimu, Londonu, Buenos Airesu in ZDA. Pred leti jih je domovina črtala iz duhovniških zapiskov, a sv. oče jih je vključil v svojo družino hišnih prelatov. Čestitamo!

M. K.

Porast števila slepih

NEW YORK, N.Y. — V desetletju 1940-1950 se je število odraslih slepih v ZDA pomnožilo za 14%.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Poletni odmevi

Še ni dolgo tega — deset let morda ali še manj — ko je malokateri Slovenec v teh krajih šel poleti na počitnice. Postrani so gledali takega, češ čas in denar zapravlja. Danes je pa stvar dobila drugačno lice. Ljudje so se finančno opomogli, obenem so pa začutili, da telesno pešajo. Torej na počitnice v poletju!

In gredo in se odpočivajo na vse mogoče načine in na najrazličnejših krajih. Na slovenskem letovišču taborijo; poceni, blizu in zdrav je tak oddih. V poletnih kočah, po letoviških krajih ob jezerih in v gozdičih lepega Ontarija so raztreseni. Na potovanja odhajajo, kjer jim novi kraji, novi ljudje in zgodovinske zanimivosti nudijo veliko k splošni izobrazbi.

Mnogim je cilj počitniških potovanj Evropa. Stara Evropa še vedno privlači, ker je še vedno duhovno bogata, zlasti tisti del, kjer človeški duh svobodno ustvarja. Potovanje v Evropo imajo nekateri za moderno nujnost sedanjega časa. Slovenci v takih primerih obiščejo tudi Primorsko in Koroško, kjer se na svobodnih tleh sestanejo in objamejo s svojci. Nekateri seveda tudi prekoračijo mejo in zdrsnejo v Slovenijo.

Zelo koristno so preživeli počitniške dni tisti slovenski mladci in mladenke, ki so letos šli obiskat rodne kraje svojih očetov in mater. Nazaj so jim prinesli dragoceno darilo: Doma so se izpopolnili v slovenščini in so jo vzljubili; spoznali so neprekosljive lepote Slovenije in so se navdušili zanjo. Sedaj bolje razumejo očeta in mamo, zakaj imata srce še vedno v Sloveniji.

Ljudje razpravljajo o Sloveniku

Odkar sem v "Kanadski Domovini" objavil o Sloveniku nekaj misli in podatkov, ki sem jih slišal od ljudi in bral v pismih, so se že mnogi oglasili z vprašanji in z dodatnimi podatki, eni osebno, drugi pismeno, tretji po znancih. Redki so, ki polni stare miselnosti obsojajo vsako razpravljanje o tem zavodu. Ta stara miselnost pravi: Ljudje naj verjamejo, ne glede na to, ali so točno informirani ali samo na pol. Večina pa takole poročanje, ki zadevo osvetljuje, pozdravlja in prosi, naj se nadaljuje.

O duhovniškem zavodu v Rimu sta že pred vojno govorila in razpravljala dva velika slovenska pokojnika: pater Prešeren in dr. A. Korošec. A se tedaj zadeve niso upali lotiti.

Nekaj slovenskih duhovnikov je vedno študiralo v Rimu. V rednih razmerah med obema vojnama jih je bilo iz vseh slovenskih škofij kakih šest. In tudi danes ne študira mnogo več slovenskih duhovnikov v Rimu. Za Slovenikum jih pa trenutno še toliko ne pride v poštev. Dva od teh, ki so danes v Rimu, sta Slovenca iz Argentine.

Za vsak narod je velike važnosti, da gre čim več njegovih nadarjenih članov študirat na tuje univerze. To velja tudi za duhovščino. Za naš mali slovenski narod je to dvojne važnosti. Pri tem odhajanju v tujino na študij pa ne smemo imeti pred očmi samo študija na slavnih univerzah. Neprecenljive vrednosti je bivanje teh študentov, tudi študentov-duhovnikov v tujem okolju, ko pridejo v živ in trajen stik z vsakdanjim življenjem in z miselnostjo izobražencev, skratka z velikimi kulturami in svetovnimi literaturami. Če pa te študente strpaš v domač zavod, kjer se ohranja "domače" okolje, jih pa s tem nujno oropaš širšega obzorja. Ta vidik torej Slovenikum odsvetuje.

Hrvatje imajo tudi svoj duhovniški zavod v Rimu. Imenuje se zavod sv. Hieronima. Pa trezno misleči tožijo, da koristi zavoda niso tolike, kakor bi si želeli. Iz Slovenije so v času škofa Rožmana odhajali duhovniki v Rim na študij in sicer v zavode velikih narodov. Ta rešitev tudi s finančnega vidika ni najslabša. O gospodarski plati pa še drugič kaj več. Graditi nekaj samo zaradi prestiža, je gospodarsko vzeto nevarna zadeva, pa četudi je ta prestiž splošno narodnega značaja. Slovencev je doma in po svetu po številu malo in tako je tudi z našim bogastvom.

Por.

Kaj povedo izletniki?

Zanimivo. včasih poučno, nevadno pa samo zabavno, je poslušati govorice in novice in "poročila" tistih, ki so letošnje poletje obiskali "stari kraj", kakor nekateri nelepo pravijo Sloveniji. (Mimogrede povedano: Nekdo je te popotnike imenoval lahkomiselne izletnike v domovino. Prav je, da se to pribije, ker to tudi so.)

Pripovedovanja teh izletnikov bi lahko razdelili v dve skupini. V prvo bi vtaknili tiste, ki "poročajo" o svojem obisku domovine, če jih kdo vpraša. Tem poročilom se pozna, da so prirejena za izvoz. So zelo splošna in govore o stvareh, ki se lahko pohvalijo. Nekateri se celo trudijo, da pretiravajo, da sončne strani še osvetlijo, senc pa ne omenjajo. Nekdo je n. pr. trdil, da je prepotoval vso Slovenijo počez in po dolgem, pa ni naletel na nikako pomanjkanje. Nek drug izletnik je pa o isti stvari rekel: "Če hočeš videti in vedeti, kakšna revščina vlada po mnogih hišah, potem stopi vanje nepričakovano in nenapovedan.

Splošni opisi pa govore: o lepotah Slovenije, o novih zgradbah (kot da bi se nikjer drugje ne gradilo), o zabavljanju ljudi čez režim, o tem, da se vsega dobi po trgovinah in podobno. Pa sem vendar prav te dni bral, da morajo uvažati jajca, krompir in meso, da o pšenici ne govorim, saj ves svet ve, kako je komunistom manjka.

V drugo skupino bi pa uvrstili spontane izjave in opise razmer, ki tem povrnjenim izletnikom nekako same uidejo iz ust. Iz teh se pa da sestaviti slika, ki nekoliko bolj odgovarja resničnemu stanju tamkajšnje stvarnosti.

Policija — tudi brez Rankovića — še vedno vsaj nekatere kliče na "razgovore". Še ni bilo slišati, da bi se tem razgovorom kdo uprl! In kaj hoče vedeti? Kaj delajo protikomunistični borci, (komunisti se vedno bojijo, čeprav so samo strah sejali!); kje je ta, kaj dela oni, kakšne organizacije imamo in podobno. Obiskovalcem duhovnikom je nasvetovano, naj tam ne pridigajo. Tamkajšnji duhovniki so nekateri še vedno "na stanovanju" na hodnikih, v zakristijah in podobno. Še noben komunist ni dal prav tistim, ki so nekoč učili, kako zlo prinaša komunizem, pa čeprav danes mnogi zabavljajo. O delu emigracije doma ne smejo vedeti ničesar.

Vsi so edini, da je Slovenija lepa, da pa je obraz slovenskega človeka žalosten, pozna se mu obup, razočaran je in obupan ter s strahom gleda v bodočnost.

K. S.

Obilni ribji donos

WINNIPEG, Man. — V vodah pokrajine Manitoba nalove letno rib v skupni vrednosti 6 milijonov dolarjev.

Slovenski dan v Torontu je krasno uspel

TORONTO, Ont. — VII. Slovenski dan v Kanadi v nedeljo, 7. avgusta, na Slovenskem letovišču Bolton je odlično uspel. Udeležba je bila izredna. Zastopani so bili tudi namestnik predsednika provincijonalne vlade Ontaria, ki je zelo lepo govoril o Slovencih. Zastopnike so poslale tudi češke, slovaške, poljske in srbske organizacije.

Lepo pozdravno pismo je poslal tudi ameriški senator Frank Lausche.

Glavni govor je imel g. Jože Melaher iz Clevelanda o prizadevanju slovenskih izseljencev in vzorih slovenske ljudske narodne zavednosti. G. dr. Miha Krek je govoril o 75-letnici okrožnice papeža Leona XIII. — Rerum novarum in ob zaključku ostro obsodil sramotno žaljiv napad na katoliško Cerkev in katoliški tabor predsednika Osvobodilne Fronte Josipa Vidmarja, ki je pred kratkim bil objavljen v Ljubljani.

Navzoč je bli tudi pisatelj Karel Mauser iz Clevelanda.

Podrobno poročilo bo objavljeno v prihodnji številki Kanadske Domovine.

Por.

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

III.

Oprostite mi, ker sem začel s spomini od napačnega konca. Bom poskusil kar kmalu preiti na drugi konec. Za začetek se mi zdi pametno malo pokramljati o zadevi, ki je tako nevarna, tako resna, da bi ji morali posvečati vse večjo pažnjo, da bi se prebudili iz otopelosti in začeli bolj resno premišljevati, v kako velikih in resnih časih živimo, ki nam iz dneva v dan postajajo bolj nevarni, pogubni in usodni. Tudi spomin beleži te čase vse bolj resno in bolj z neko živčnostjo ter jih pušča na površini vsega drugega. Misli stalno priganjajo k poboljšanju in pameti. Spomini, vest nam očita, da se nismo iz vsega, kar smo preživeli, nič navadili. Očita nam, da stalno izzivamo jezo božjo, kar nam lahko postane usodno, če se ne poboljšamo. Prepričan sem, da se to ne dogaja samo pri meni, pač pa pri vsakemu, kdor le ima še kaj vesti... Zato začnimo najprvo vsak pri sebi: Pojdimo vase in izkoreninimo vse sovraštvo in vso zavist, pa prostor nadomestimo z odpuščanjem in ljubeznijo. Začnimo z več molitve, več dobrih del in pomoč bližnjemu. Pa manj kletvine in klafanja, manj zavisti in klevet. Vse to pa delajmo s popolnim potrpljenjem in krotenjem živcev, ki se v nas včasih tako brez potrebe razburijo... Saj čudnega to ni, da nam odpovejo živci, saj smo šli skozi nešteto težav in krivic in še vedno smo pod vplivom neke stalne napetosti, nekega drvenja in grmenja, pa še med seboj se stalno robkamo, kar nam vse skupaj slabi in draži živce. Vendar pa poskusimo takoj, ko se "beseda vleže", ko gre mimo prvo razburjenje, takoj vse pozabiti in vstopiti nazaj v prejšnje stanje prijateljstva in ljubezni! Kako lepo bi bilo na svetu, če bi vsi ljudje res z dobro voljo tako ravnali. Jeza božja bi bila potolažena in tako bi smeli upati, da bomo velike pridobitve današnjega časa, tiste, ki služijo človeku v dobro, ohranili prihodnjim rodovom v uporabo. Potem ne bi bilo treba več čakati v stalni napetosti, strahu in bojazni, da stojimo na robu strahovitega sunka, ki bo trajal, kakor pravijo, kvečjemu 12 ur in — konec... V teku 12 ur se bo razlila na zemljo vsa uničujoča sila, ki bo pustila za seboj le prah in pepel.... Skoraj vse, ali pa prav vse živo bo uničeno in pokončano. Tako nam pravijo oni, ki to grozo pripravljajo.

Zbudimo se iz mrtvila, iz sovraštva in zavisti ter preidimo v življenje odpuščanja, ljubezni in prijateljstva in vse lepše bo postalo naše življenje in vse lepše bo nam sijalo sonce.

S tem se bomo pa tudi približali Bogu, zadržavali bomo Njegovo roko od kazni, ki se, kakor izgleda v današnji babiloniji, z vso naglico približuje na tako nezrajtalasti in brezupno nori svet. Sveti Duh — razsvetli nas!

No, sedaj pa preidimo v bolj mirno poglavje teh mojih spominov! V poglavje, ko sem se začel zavedati svoje bitnosti. Toda preveč je teh. Cele dneve bi jih lahko opisoval, pa bi še ne končal in zdi se mi, da bi bili premalo zanimivi. Zato se bom pomaknil na malo pozneje, na igrače in se pri njih malo pomudil; pri igračah, zelo primitivnih, domačih, ne kupljenih. Ko gledam današnjo otročad s celimi kupi najrazličnejših igrač, lepih in dragih, primernih in neprimernih, pa tudi naravnost grdih in ostudnih, ki se le malo ali nič ne zmeni zanje, se mi naravnost smili. Izbere si iz vsega kupa eno samo reč, navadno ne najlepšo, morda bolj grdo kot lepo, pa jo pritiska k sebi stalno in tudi zaspati ne more brez nje. Ne loči se od nje tudi potem, ko je že vsa razcefrana in umazana, da se komaj še ugotovi, kaj je nekoč predstavljala. Imam vnukinjo, ki ima celo goro najrazličnejših igrač, med drugim tudi zelo čednih in lepih, pa si je izbrala neko umazanijo, ki je včasih predstavljala pasjo mrcino — psa, ki pa je sedaj vsa zmaličena in zašita. Nekdaj nagačena z žaganjem in oblanci, pa je vse žaganje že izpadlo, le nekaj oblancev je še držalo tisto toliko narazen, da ni bila sama cunja.

To umazanjo je deklica stalno stiskala k sebi in se za vse drugo niti zmenila ni. Njena mama mi je povedala, da če bi ji zvečer tega ne dali v posteljo, bi celo noč prejokala. Isto je bilo z drugo, že starejšo vnukinjo. Imela je strgano cunjo, ki jo je stalno pritiskala k licu. Bila je nekako polovica posteljne rjuhe, pa tako strgana, da je bilo polovico blago že izstrganega, le okrog robov se je držalo nekaj blaga. Vsak večer jo je stiskala k sebi in le tako je lahko zaspala. Je pa zanimivo to, da ni pustila te cunje nikoli oprati. Kadar so ji jo oprali naskrivaj, je pa takoj vedela, pa tudi če so jo motili z drugo rečjo tako dolgo, da je cunjo šele v posteljo dobila in če je bila še tako zaspana, jo je spanec takoj popustil, pa je jokala in se pritoževala, kako grdo sedaj cunjica smrdi. Mislim, da se take reči dogajajo zato, ker imajo otroci vsega preveč, pa se vsega naveličajo in si izberejo eno, kar potem pretirano vzljubijo. Zanimivo je, da otrok navadno prej vzljubi kaj grdega ali strganega, kot kako res lepo reč. Morda je vzrok v tem, ker navadno obešajo še pred čisto malega otročiča vse vrste svetle, pisane in načečkane reči, ki jih mora potem imeti tako blizu pred očmi, da jih še z ročicami lahko doseže; obenem pa gleda preko tega "lepega" vse drugo, ki ni tako pisano in svetlo, pa si poželi ono drugo. To, kar ima pred seboj, mu že preseda in osovraži vse drugo, kar je lepo svetlo in pisano. Zato si navadno tudi pozneje izbere le kako tako igračo, da se mu je naravnost čuditi. Vse lepo pa pusti ležati po kotih. Dajte otrokom čisto preproste igrače, n. pr. lesene neobdelane kocke, morda malo izoblikovane in male deščice, namesto dragih punčk in enake šare, pa boste videli, kako boste otroku ustregli. Malim pa tudi obesite kaj čisto navadnega, morda vejico od drevesa, in slično, s čimer mu boste gotovo bolj ustregli kot pa s kakimi kovinastimi zvončki, kroglicami in slično. Če jih je pa mogoče spustiti v take kraje, kjer si bodo lahko igrače izbrali po svoji volji, je pa najboljše. In videli boste, kako zelo navadnih reči si bodo izbrali in kako bodo zadovoljni z njimi.

Mi včasih nismo imeli kupljenih igrač. Če smo dobili škatlico od vžigalic, smo ste stepli zanjo. Če smo pa dobili vsak svojo, je bil pa že praznik. Vse druge igrače smo morali sami poiskati, si jih sami priboriti. Zato smo tudi bili z vsem zadovoljni in smo jih radi imeli.

Pozimi so delali naš oče grablje. Tudi za prodajo so jih naredili. Vsako pomlad je prišel neki mož, tam nekje od Smlednika je bil doma. Šmajhel smo mu rekli. Tudi oče menda niso imeli drugega imena zanj. Pripeljal se je z velikimi garami, vozom na dve kolesih, ki je imel spredaj ojnice. Vse grablje, nekako polovico samih čeljusti, polovico pa nasajenih, pa še nekaj samih grabeljšč so mu pripravili; morda je bilo vsega 700 ali 800 komadov, ne vem točno. Pa je vse naložil na svoje gare, jih močno povezal z vrvjo, vedno pošteno plačal, se vstopil v ojnice in odpeljal. Ni bila tako velika teža, a dovolj za enega moža za tako dolgo pot. Potem je pa vozil po vsej Gorenjski grablje in morda še kaj drugega ter se s tem preživljal. Otroci smo kar zijali v tega močnega moža, ki je peljal — samotež — prav v Smlednik, ki nam je bil tako odmaknjen takrat, le malo manj kot Amerika, za katero smo vedeli, da je daleč, ker smo imeli mnogo sorodnikov tam in v svaštvu celo škofa.

Odpadke od teh grabelj, nažaganih od čeljusti, grabeljšč in cvekov, smo nabrali toliko, da smo jih imeli za celo leto dovolj. Spomladi smo pa še iz ilovice naredili različne krogle in krogljice, (gumijastih žog takrat še ni bilo). V jeseni smo nabrali hrastovih šišk, želoda in njegovih kapic, pa smo imeli vedno dovolj igrač in radi smo jih imeli. Včasih so nam prišli prav tudi odpadki divjih zajcev, ki smo jih našli pod kakim grmom cele kupčke, lepo posušenih. Ti odpadki in šiške so nam nadomestovali današnje steklene pisane frnikule.

Lepo je bilo, kadar so šli od doma po opravkih starši. Takrat nas je prišla varovat soseda — Bajtna mati. To je bila prijetna ženica, male, okrogle postave, zelo zgovorna in s prijetnim pripovedovanjem. Polno je imela vedno zanimivih pripovedk za nas otroke, ki smo jih resnično uživali. Kadar je bila ona pri nas, so vse igrače ostale na strani in vsi smo bili okrog nje.

Včasih smo imeli vsi večji posestniki poleg svojih stanovanjskih hiš na posestvih še tako zvane bajte. Včasih eno, včasih več, kolikršno je bilo pač posestvo. V teh bajtah so bile nastanjene družine, vsaj par ljudi je moralo biti za delo sposobnih, da so pomagali na posestvu pri težjih delih in tudi nekaj otrok teh družin je moralo biti gospodarju na razpolago pri paši živine in drugih lažjih delih. Sicer pa, kakor se je kdo pogodil s posestnikom in gospodarjem takih bajt. Navadno so bili bajtarji zelo revni ljudje. Ob času sezonskih del so morali garati gospodarju, za kar so imeli le malo plačila. Morali so delati za stanovanje in morda še za kako fliko njive, ki je bila pri bajti za njihovo uporabo. Izven sezonskih del se je pa le težko dobil kje kak zaslužek. Kruh je bil le redka prikazen pri teh družinah; enako kot pri viničarjih na Štajerskem.

(Dalje sledi)

Manj pšenice, več pameti

WASHINGTON, D.C. — Zaloge pšenice so se tako zmanjšale, da je državno tajništvo opozorilo poslaništva tujih držav, da bodo tuje vlade mogle dobiti iz Amerike samo 75% pšenice, merjeno na podlagi lanskih dobav. Vsaka država mora torej gledati, da kupuje zunaj Amerike 25% več pšenice.

To je seveda imelo takoj svoj vpliv na našo domačo in zunanjo politiko. Varuhi naših farmarjev so že začeli pritiskati na predsednika, naj poveča posevno površino za pšenico za novih 10%. Ker smo pred volitvami, bodo posredovanja imela verjetno lep uspeh, ki pa ne bo zadovoljil vseh farmarjev. Nekateri, posebno veliki, se namreč bojijo, da bo povišanje posevne površine slabo vplivalo na cene. Cene pšenici se sedaj gibljejo približno na višini, ki jo garantira federacija. Napoved večje posevne površine bo po takoj pritisnila na ceno. Tega veliki farmarji nočejo, ker bi se radi čim prej znebili vsake federalne kontrole.

Male zaloge pšenice za izvoz so dalje prisilile našo federacijo, da je verjetnim kupcem povedala, da ne bo pšenice več prodajala za tuje valute. Tekom let se ji je namreč nabralo toliko tujih valut, da ne ve, kam z njimi. Obenem so pa vse tuje valute od leta do leta manj vredne radi inflacije in raznih devalvacij.

To se vidi posebno lepo pri dobavah diktatorju Naserju. Naser je dobil v 11 letih za bilijon dolarjev ameriških deželnih pridelkov, največ pšenice, plačeval in plačuje pa vse skupaj v egiptovski valuti, ki je naša administracija ne more vse porabiti. Zato bo Naser sedaj moral plačevati pšenico v dolarjih v obrokih, ki se bodo raztegali na tri leta. Naserju seveda to ni prav in je že začel rohneti, da hoče Amerika nanj izvajati političen pritisk. Naser pa poje to pesem vsakikrat, kadar ni zadovoljen z našo zunanjo politiko. Sicer pa ne bo prišel v zadrego. Ako ne bo mogel kupiti ameriške pšenice za svoj domač denar, bo skušal dobiti v Ameriki posojilo, da bi z njim plačal ameriško blago. To je že večkrat storil, kadar je prišel v stisko.

CLEVELAND, O.

Moški dobijo delo

MACHINE SHOP
MACHINE REPAIRMEN

Tovarna vijakov na vzhodni strani sprejema vedno delavece. Dobre dodatne koristi. Pokojninsko zavarovanje. Starost neomejena. GL 1-7033.

(154)

TOOL & DIE MEN,
TOOLMAKER

Tovarna vijakov na vzhodni strani sprejema vedno delavce. Dobre dodatne koristi. Pokojninsko zavarovanje. Starost neomejena. GL 1-7033.

(154)

HEADERMEN —
COLD HEADERS
Double blow or
progressive headers

Tovarna vijakov na vzhodni strani sprejema vedno delavce. Dobre dodatne koristi. Pokojninsko zavarovanje. Starost neomejena. GL 1-7033. (154)

CLEVELAND, O.

Delo za moške & ženske

WANTED
KITCHEN HELP
Male or female
Also Waitress
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214

(x)

Ženske dobijo delo

Varstvo otrok

Iščemo varuhinjo (Baby sitter) srednjih let k trem otrokom. Na 1048 E. 68 St. telefon UT 1-8387.

—(8, 12 avg.)

ROČNE ŠIVILJE
IZKUŠENE

- **Stalno delo**
  Podnevi
- **Najvišja plača od kosa**

Oglasite se v zaposlitvenem uradu.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.
(2 bloka južno od Lorain Ave.)

(154)

UČENKE
ZA ŠIVALNE
STROJE

Sprejmemo delavke, ki ne govorijo angleško, saj imamo med našimi 2000 uslužbenci različne narodnosti. Dnevno delo, najvišja plača v tej okolici za ženske. Skušnja nepotrebna. Mi vas plačamo, dokler vas učimo, po kratki učni dobi. Oglasite se v našem zaposlitvenem uradu od 8.30 do 5. pop. od ponedeljka do petka.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.
(2 bloka južno od Lorain Ave.)

(154)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

V bližini cerkve Marije Vnebovzete, zelo čista in v dobrem stanju. Ima 4 spalnice. Cena 14.800. Kličite 752-2414.

(x)

Hiši naprodaj

Eno in dvodružinska hiša, ena pri drugi, na E. 41 St. Kličite 888-3287 za sestanek od 3. do 6. ure. (152)

Dve hiši naprodaj

V okolici sv. Vida, v dobrem stanju, ena zidana 6-6, ena obita z aluminijem 4-4, veliki lot. Kličite KE 1-7482. (151)

V najem

3-sobno neopremljeno stanovanje s kopalnico, zgoraj, na 1053 E. 71 St. Prosimo pokličite 361-0989 po 4.30 popoldne.

(2,5,9 avg.)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja eno družinsko 6-sobno hišo v okolici Nottingham Rd. Pod $20,000. Za podrobnosti kličite 481-7863.

(26, 2,9 avg.)

ZULICH
INSURANCE
AGENCY
18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

Naprodaj

Dvodružinska hiša na Huntmere Ave., 5 prostornih sob spodaj, 5 zgoraj, dvojna garaža. V odličnem stanju. Cena zelo zmerna in ugodna.

KNIFIC REALTY
IV 1-9980

(9, 11 avg)

V najem

Oddamo 4-sobno stanovanje s kopalnico in garažo na 1068 Addison Rd. Kličite 881-3282.

(153)

TRYGVE GULBRANSSEN

DEDIŠČINA GOZDA

Adelajda je šla s sklonjeno glavo, nič ni videla, ne poti in ne kamnov, ne trave in ne rastlin, ki so kot živa meja obrobljale pot. Zdaj je dvignila glavo in pogledala v daljavo — na zvezde, ki so se prikazovale v nebesni sinjini, medtem ko se je na zemljo spuščal večer.

Oče Dag je spet izpregovoril: "To je, kar me v poslednjem času teži, da — da je razpadla — streha, pod katero sem živel, prepričanje, o katerem sem govoril. Tiste gotove radosti, ki sem jo občutil prej, zdaj ni več. Temu je kriva župnikova beseda o odpustku. Že takrat na poti domov sem o njej mnogo razmišljal; toda prišlo je znova, vedno znova. Nekoč sem poizkusil, ustvariti si nazor o življenju — o svojih dolžnostih na poti k smrti. In kolikor sem le mogel, sem živel zvesto po njem — po njem sem ravnal z ljudmi okoli sebe, ki so šli smrti naproti, in po svojih močeh sem jih poizkušal rešiti dnevnega truda, da bi imeli na tej poti več — časa za razmišljanje. Zdaj pa moram videti, da se je vse, kar sem storil — vse, kar sem mislil, zgodilo le v želji, da bi rešil samega sebe v deželo— onkraj smrti. Vse to sem storil le, da bi se prijateljil z Bogom. Denar je bil odpustek, misli so bile odpustek, odpustek za vse, kar sem bil zagrešil; in, vidiš, z odpustkom in sličnim pač ne moreš stopiti pred Boga. Niti enkrat ne morem razmišljati o tej ali oni stvari, niti enkrat storiti česarkoli brez tihega namena, da bi vse to služilo v moje lastno dobro. Zrasel sem z zemljo, ne morem se odtrgati od nje..."

Prišla sta mimo poletnega hleva. V hlevski temi so toplo ležale krave in uživale ugašajoče poletje. Adelajda in oče Dag sta prestopila plot in šla skozi gozdno temo po strmi poti navzdol. Iz cestnega jarka je skočila v temo žaba, preko kamnov je hitel jež in izginil — sicer pa je bilo sredi gozdnega šelesta vse tiho.

Na visokem pobočju, od koder je segal razgled daleč preko kmetije in naselbine, sta Dag in Adelajda obstala.

Slaboten svetlobni sij iz oken je kot slutnja risal v noč štirikot kmetije. Na nekaterih mestih v naselbini in na Hammarboju se je svetila motna luč; toda zgoraj na temnem nebu so se čezdalje pogosteje prikazovale zvezde; gori v gozdovih pa je vedno glasneje divjal vihar.

Ko sta tu v temi sredi mogočnega petja gozdov pod zvezdnatim nebom stala drug ob drugem dva uboga človeka, se je Adelajdi zdelo, da ve odgovor za očeta Daga. Odgovor, ki soglaša z besedami, katere ji je bil nekoč rekel v tolažbo: vera v Boga, zaupanje v samega sebe in dobra volja. Bila pa je še četrta, ki se je oče Dag zdaj v svojem mračnem razmišljanju ni mogel spomniti, in ki je ostale tri med seboj vezala in ti dajala življenje in moč, da si lahko pogledal smrti v oči; toda od kod naj vzame pogum, da mu jo pove? Ta beseda se nekako ni skladala z njegovim bistvom.

Pač, zdaj se je tudi domislila, kako mu jo bo povedala. Takrat se je srečna vračala z Dagom iz gozda, in srečna se je tudi zdaj po gosti temi spotikala po zadnjem kosu strmine navzdol.

V dnevni sobi sta bila nekaj malega pojedla in zdaj sta sedela v veži pred kaminom; po dolgem času je bil oče Dag spet nažgal svojo pipo, kadil in izgubljeno strmel v žerjavico. Najbrže se je čutil olajšanega, ker se je bil lahko zaupal Adelajdi, očividno pa se njegove misli niso mogle iznebiti tega, kar jih je neprestano zaposljevalo in tudi zdaj vrtalo v njem; kajti vedno globlje je sklanjal glavo in čisto pozabil na pipo. Tedaj se je Adelajda dvignila in počasi odšla navzgor v svojo izbo. Zdaj se je čutila močno. Ko je spet prišla, jo je oče Dag kradoma pogledal; v rokah je nosila debelo knjigo, biblijo s križem in sponkami. Oče Dag je rahlo zardel. Kaj misli Adelajda da ni poizkusil najti svojega dušnega miru v knjigah, v bibliji in drugod?

Toda prihajala je bliže počasi in svečano, in njena biblija je bila posebno dragocena. Malo se je okrenil in pokukal.

Stopila je tesno k njemu in mu položila v roke biblijo. "Dedova biblija je to," je rekla. "Bil je močan človek — kot ti— toda tudi on je okušal izkušnjave. V njej boš našel marsikakšno opombo, tudi listke z njegovo pisavo, tako da boš lahko čital, kako je prišel do miru. In tu na prvi strani je nekaj napisal — zate."

"Zame?" Oče Dag je vedel, da je škof umrl, še preden se je rodila Adelajda, in vprašujoče jo je pogledal.

"Zate — in za druge." Po teh besedah je odšla Adelajda po stopnicah navzgor in izginila v svoji izbi, utrujena po napornem dnevu, toda srečna kakor že dolgo ne. Sklonila se je preko malčkov, ki sta v svojih zibelkah mirno in zdravo dihala in sopla. Odprla je steklena vrata, stopila na balkon in pogledala v nebo, na katerem so se zdaj zvezde tako gosto bleščale, da je bila modrina le še kot tenčica. Sklenila je roki, ju trdno stisnila in šepetaje molila — za očeta Daga tam spodaj v veži, za Daga v gozdu, za svoja otroka v izbi, za vso naselbino in končno tudi zase.

Oče Dag je sedel dolgo in stiskal k sebi biblijo, bilo je, kot bi se v njem prižgal žarek upanja, da utegne, da celo mora najti v škofovi bibliji odgovor na svoje vprašanje. Čez hip se je dvignil in z biblijo pod pazduho odšel v svojo spalnico. Tu je prižgal luč, odprl na predalniku biblijo in čital, kar je pisalo na prvi strani, besede, o katerih je bila rekla Adelajda, da so njemu namenjene.

Nenadoma se je spet vzravnal in se razočaran zagledal predse. Sprehodil se je nekaj korakov, z rokama na hrbtu, prišel do okna in pogledal ven. Nebo, pokrito z zvezdami, je bilo čudovito. Obstal je, gledal navzgor in preko temne naselbine. Tam se je na nekaterih mestih še bleščala luč, tudi na Hammarboju. Potem je spet dolgo gledal v zvezde — in se pričel počasi slačiti.

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

MED-COR

GLOBAL HEALTH SERVICES
A RAPIDLY EXPANDING PRIVATE
ORGANIZATION LOCATED NEAR THE
★ SAN FRANCISCO BAY AREA ★

Offers Challenging Opportunities for all Categories of Health personnel

Including

Staff Physicians - Staff Psychiatrists
X-ray Technician - Phychiatric Nurses
Director Of Nurses

CURRENT ACTIVITIES ARE ASSOCIATED WITH THE WAR ON POVERTY PROGRAMS, PEACE CORPS, HEALTH TRAINING PROGRAMS, ETC.

Send Complete Resume to Mr. Gene Thistle
Manager of Personnel

MED-COR

Park Job Corps Center **Pleasanton, Calif.**
An Equal Opportunity Employer
(153)

MALE HELP

ELECTRICIANS 3rd SHIFT

Immediate opening for qualified electricians. Applicant must have had past electrical construction and/or maintenance experience, ability to read electrical blueprints and schematic diagrams, for electrical equipment installation. Applicants must be qualified to make complete electrical equipment instalations and trouble shoot machinery electrical problems with a minimum of supervision, PLUS must have KNOWLEDGE of the state of Wisconsin electrical code procedures.

PLEASE CALL OR APPLY

ST. REGIS
(Formerly Cornell Paperboard Products Co.)
BR 1-9000 — 1514 E. Thomas Ave., Milwaukee, Wis.
1 Block North of East End of North Ave. Viaduct
An Equal Opportunity Employer
(152)

MALE OR FEMALE HELP

PLANT PRODUCTION
MEN ------- WOMEN

Envelope Die Cutters

No Experience Necessary

WE WILL TRAIN YOU

MUST BE PHYSICALLY FIT, SERVICE COMPLETED AND AT LEAST 5'9" TALL.
1st and 2nd Shifts
GOOD PAY.
ALL BENEFITS, INCLUDING INCENTIVE PROGRAM.
40 HR. WEEK MINIMUM. — AMPLE PARKING.

Phone 781-5540 MR. VALLIER Apply

WESTERN STATES ENVELOPE CO.
4480 N. 132nd St. **Brookfield, Wis.**
(151)

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

GENERAL FACTORY
(Age Open)
NO EXPERIENCE NECESSARY
HIRING NOW FOR PRODUCTION LINE
Work is light, includes variety of jobs. We offer you: Good salary, Steady employment, Many company PAID benefits. Apply Now:
Universal Battery Co.
4343 S. Pulaski
(154)

BETHLEHEM STEEL CORP.

We are presently taking applications and giving physicals to High School Graduates or those with equivalent work experience, who are at least 18 years old and who are interested in permanent positions in our STRUCTURAL STEEL FABRICATING SHOP in Chicago.
Some training programs are available. We offer a competitive rate of pay and full program of fringe benefits.
FOR INFORMATION CONTACT THE EMPLOYMENT OFFICE AT
8301 S. Stewart Ave.
Chicago, Illinois
An Equal Opportunity Employer
Plans for Progress Program
(153)

BINDERY OPERATORS
Opportunity for aggressive man to become part of fast growing established trade binding. Already the largest in our area, sales has enabled further growth. Due to this we are in need of capable folder operators who are completely knowledgeable in the phases of folding and eventually desire and are capable of supervisory positions. If you are interested in doing a good job and desire an opportunity to improve yourself contact:
F. N. VOLKERT & CO.
130 S. Morgan St. **226-4000**
(153)

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER
Light industrial bldg. in Barrington. Income $20,000 per yr. $30,000 down payment. Will handle.
Phone 381-3447
(155)

BY OWNER — BARRINGTON
3 bdrm. 1½ bath. Wood beamed Studio type Liv. rm. with firepl. panel. Din. rm. gar. Radio contr. dr. bsmt. $34,500. 381-0115
(151)

BUSINESS OPPORTUNITY

DRESS SHOP
Mode O'Day Franchise. Merchandise on consignment. By owner. Est. 5 yrs. Good money maker. Priced to sell quickly. Husband transfered.
VILLA PARK SHOPPING CENTER
TE 3-9503 (153)

MALE HELP

EXPERIENCED TAILOR
FOR CLEANING PLANT
Excellent Salary
LEADER CLEANERS
VA 6-5100
(152)

PRESSMAN
HEIDELBERG 10x15 PLATEN, FLATBED. Top pay. Profit sharing, air cond. Excellent change for advancement.
EXCELLO PRESS
400 N. Homan **NE 2-2100**
(153)

TOOL AND MODEL MAKER
Experienced. For Full or Part Time.
Call Days 489-2900 or
Eves. & Sunday 827-7222
(154)

PRINTING PRESSMAN
HEIDELBERG CYLINDER
Top pay. Profit sharing, air cond. Excellent chance for advancement.
Call NE 2-2100
(153)

Male & FEMALE HELP

DRAFTSMEN

(Male or Female Applicants)
Has positions for qualified draftsmen to work on projects involving: Revision on engineering drawings, Inking, Free hand lettering, also new work.

PHONE: MR. P. F. CRIST
922-5551

"A GOOD PLACE TO WORK WHERE PEOPLE ARE IMPORTANT"

DESIGN SERVICE
323 So. Franklin Ave.
An Equal Opportunity Employer
(153)

V BLAG SPOMIN
ŠTIRINAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠE DOBRE IN NEPOZABNE HČERKE IN SESTRICE

Bridget Marie Resnik

ki je v cvetu mladosti, stara 19 let, izročila Bogu svojo deviško dušo dne 9. avgusta 1952.

Vedno bila si vesela,
rada Marijine pesmi pela,
pa Te smrtni angelj slišal je,
vzel k sebi v nebesa je.

Med angeljci sedaj stanuješ,
nazaj na zemljo pogleduješ.
Srce nazaj Ti ne želi,
saj vesela si med devicami.

Žalujoči:
JACOB in JENNIE RESNIK, starši
BRATJE, SESTRE,
SORODNIKI.
Cleveland, Ohio, 9. avgusta 1966.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠE NEPOZABNE SOPROGE, MATERE, STARE MATERE IN TAŠČE

Louise Srebernak

ki nas je nenadoma zapustila 9. avgusta, 1964.

Pogrešamo ljubeči Tvoj smehljaj
in dobrotno Tvoje srce,
ki je tako ljubeče bilo za nas,
zaman se oziramo, kje bomo
zagledali Tvoj obraz.

Če bi ljubezen odločila
in solza mrtve obudila,
ne krila Tebe bi gomila.

Ti se je, Gospod, usmili,
ljubi Jezus, Ti ji daj
rajski mir na vekomaj.

Zalujoči:
soprog JOHN
hčere: LOUISE GLAVAN, THERESA KASTELIC, ANGELA ANTOSH, MARY PANIAN,
sinovi: FRANK, JOSEPH, STANLEY, ZETJE,
vnuki in vnukinje.
Cleveland, O., 9. avgusta 1966

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- **izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:**
- **od $500.00 do $15,000.00 posmrtnine**
- **za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote $600.00**
- **za odrasle člane bolniško podporo po $1.00 ali $2.00 na dan;**
- **članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.**

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Averiki.

Premoženje ---------- $16,300,000.00
Članov - 45,000 ------ Certifikatov - 47,500
Veljavna zavarovalnina --- $39,700,000.00
Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. **Cleveland 3, Ohio**

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

V JAMO ZA POL LETA — Jean Pierre Mairetet maha z roko v pozdrav, ko se podaja za pol leta v podzemsko jamo v Franciji. Hoče preiskusiti, kako dolgo človek lahko živi pod zemljo brez škode za svoje zdravje.